

Forum for ikt-sikkerhet og pålitelighet

Rapport på Smartgridkonferansen 2013

Sigmund Kristiansen
11. september 2013

Agenda

- Forumets historie og visjon
- Noen relevante observasjoner fra tirsdag
- Hva er 'IKT-sikkerhet og pålitelighet' for forumet
- Deltakere
- Aktiviteter
 - Historisk
 - Aktuelt
- Modeller og risiko som kommunikasjonsverktøy
- Workshop
- Oppdatert etter foredrag: Lagt til Gartners hype cycle for Smartgrid-teknologi

Forumets historie og visjon

▪ Historie

- Stiftet andre halvår 2012.
- Smartgridsenteret merket at bransjen snakket mye om informasjonssikkerhet i Smartgrid – særlig innenfor AMS
- Vi har forsøkt å igangsette med et bredt deltakerpanel med god kjennskap til informasjonssikkerhet

▪ Visjonen sier hva vi ønsker på lang sikt:

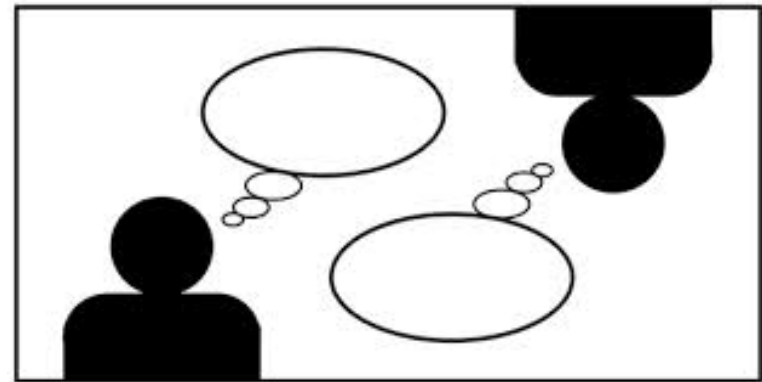
- Øke fokus på informasjonssikkerhet i kraftbransjen, særlig AMS, driftskontroll og Smartgrid-relaterte teknologier

Noen relevante observasjoner fra tirsdag

- De fleste snakker om utfordringer innen 'security'
- Per-Olof fra EDSO snakket om 'Data Protection' og åpne protokoller og standarder
- David fra Statnett nevner 'Operational Security' og 'System Security'
- Torjus fra UMB snakket om små gevinster ved å flytte forbruk fra høyintensive til lavintensive perioder i døgnet, og Leif fra NEK mener at automatisering er fremtiden
- Trond fra Energi Norge snakker bl.a. om beredskap og forsyningssikkerhet
- Stig fra Statnett snakker om tom verktøykasse og forsyningssikkerhet og 'Smart Risk Management'
- Henning fra Sintef og DeVid snakker om nasjonale Use Case databaser
- Tomas fra IHSMAG snakket om bruk av målerdata og forholdet til dattera
- Kjell fra Sintef/NTNU snakker om kompleksitet, data tsunami, interoperabilitet og arkitektur

Hva er 'IKT-sikkerhet og pålitelighet' for forumet

- Informasjonssikkerhet
 - Konfidensialitet (bl.a. Personvern-spørsmål)
 - Integritet (bl.a. det å ha tillit til dataene)
 - Tilgjengelighet (bl.a. å nå dataene sine ved behov)
- Pålitelighet
 - Forsyningssikkerhet (bl.a. SCADA og driftssentral)
- Vedlikeholdsevne og holdbarhet
 - Den teknologiske utviklingen går raskt
- Risikostyring
- Top-down tilnærming vs. bottom-up
 - Vi ønsker å først ha fokus på bekymringer og risiko som ledere og beslutningstakere har
 - Det er 'enkelt' å dykke ned i detaljer 😊

Deltakere

...og bl.a. flere nettselskaper har meldt sin interesse 😊

Aktiviteter

▪ Historisk

- Startet midten av 2012 på initiativ av Smartgridsenteret og medlemmer
- Har hatt møter det siste året hvor vi bl.a. jobber med å finne en tilnærming og aktiviteter som gir god gevinst for bransjen, og øker fokus på informasjonssikkerhet
- Har snakket med FSK - Forum for informasjonssikkerhet i kraftforsyningen, og de har et mer driftsfokus enn vi har

▪ Aktuelt

- Jobber med å lage en godt kommuniserbar modell for å beskrive hvor IKT-sikkerhet og pålitelighet er relevant i Smartgrid
- Har invitert til to dages risiko-workshop for nettdirektører og IKT- og driftsansvarlige

Modeller og risiko som kommunikasjonsverktøy

- Vi ønsker å bruke CENELECs 'Smart Grid Architecture Model' for kommunikasjon rundt bl.a. grensesnitt
- Vi ønsker å gjennomføre en risikoworkshop for å starte jobben med å lage en risikodatabase for bransjen
- Starter med AMS som tema
- Ønsker å skjelne til åpne standarder og erfaringer fra andre land og bransjer
- Tror vi har med oss mye av den eksisterende Norske erfaring og kompetanse
- Vi er åpne for innspill

CEN-CENELEC-ETSI Smart Grid Coordination Group

November 2012

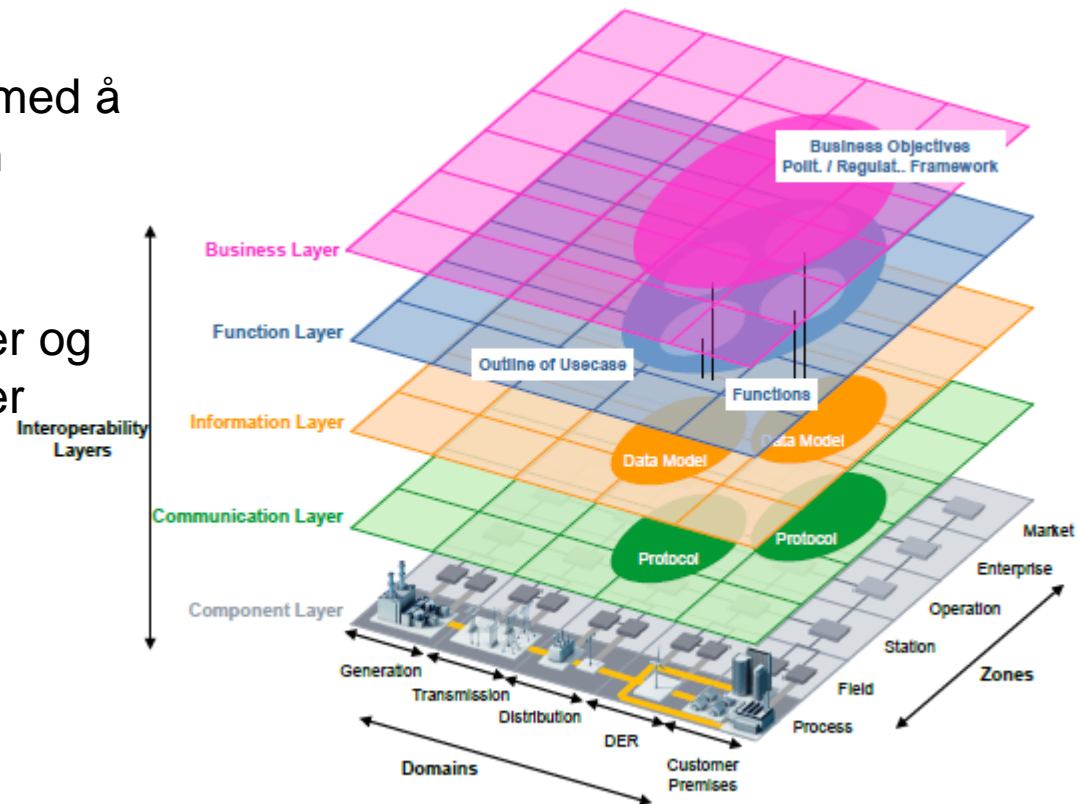

Figure 8: SGAM framework

Workshop 6.-7. november – kontakt oss for deltakelse ☺

Invitasjon til workshop – IKT-sikkerhet og pålitelighet i smartgrids

Sted: Gardermoen Airport hotell

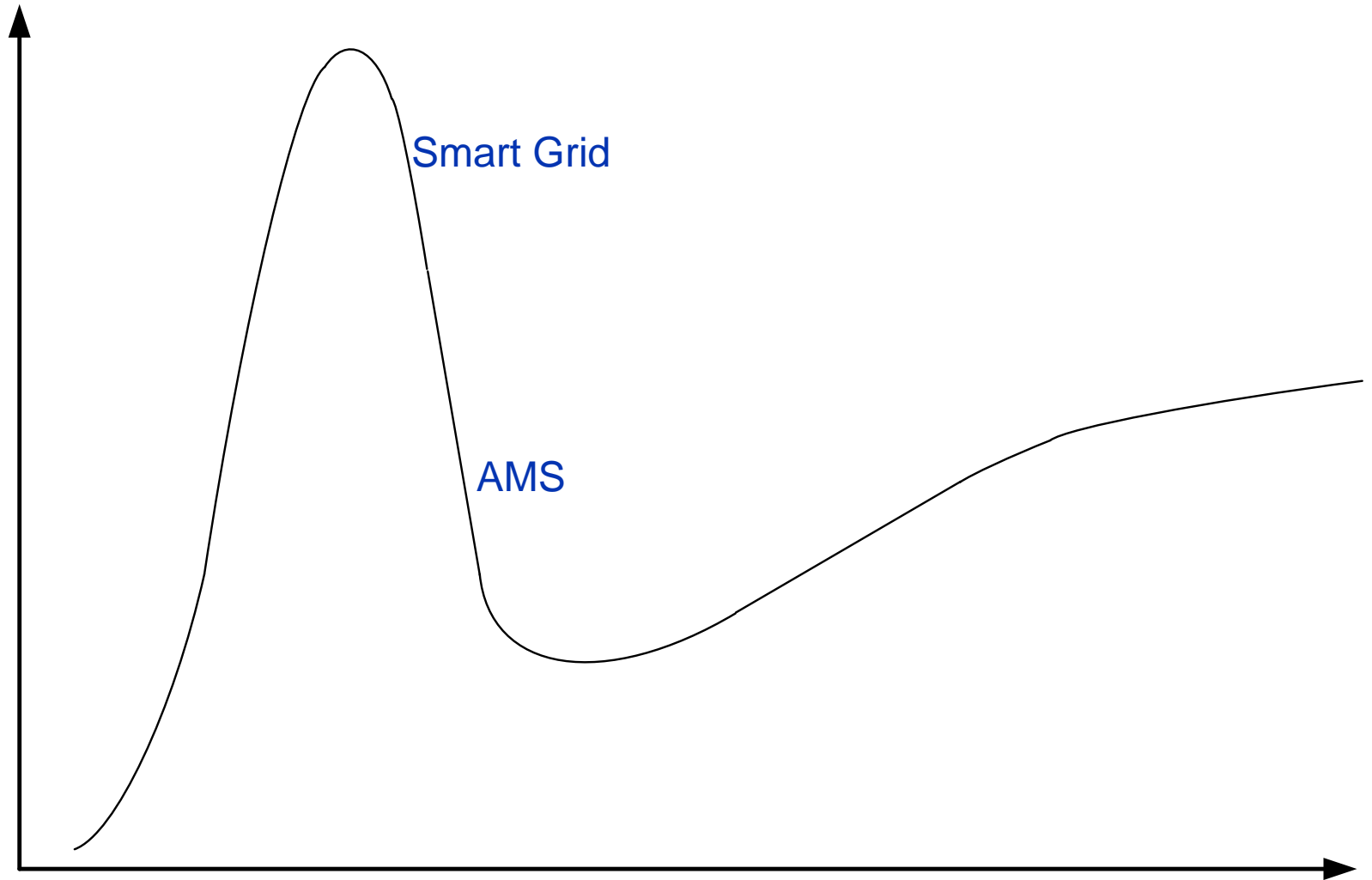
Tid: 6.-7. november 2013

Målgruppe: Nettdirektører og IKT-sikkerhetsansvarlige

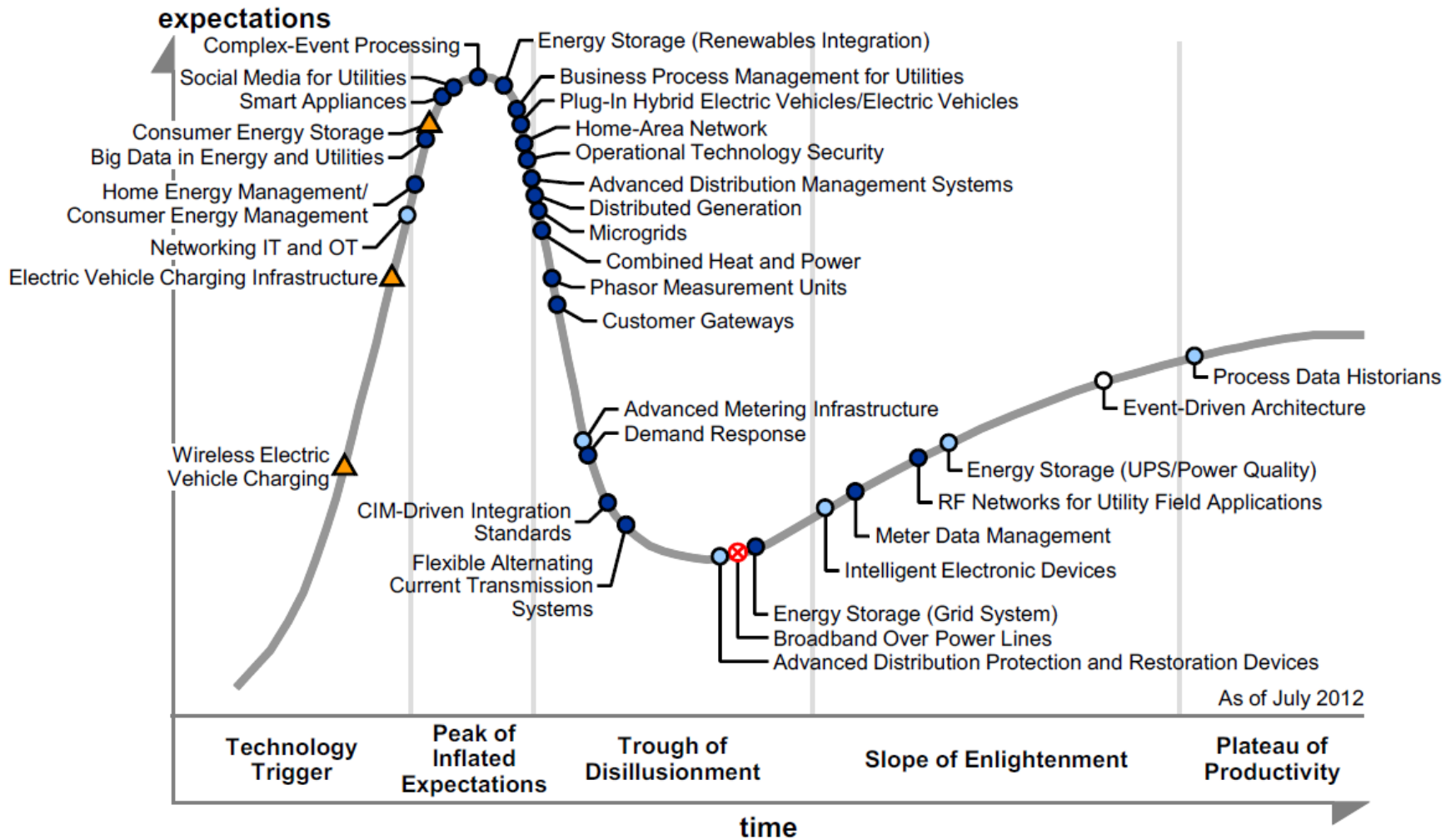
Forum for IKT-sikkerhet og pålitelighet i The Norwegian Smartgrid Centre arrangerer en workshop med sentrale aktører fra nettselskaper. Her vil vi belyse risikoene og utfordringene med smartgrids, og AMS spesielt. DNV KEMA har erfaring med å vurdere informasjonssikkerhet i forbindelse med utrulling av AMS i flere land og vil lede workshopen. Med seg på laget har de SINTEF, NTNU, Høgskolen i Gjøvik, NorSIS, NVE, Safetec, Trønderenergi, BKK og Norsk elektroteknisk komite (NEK).

AMS innebærer spennende utfordringer innen informasjonssikkerhet, personvern og pålitelighet. For å

Modenhet (lagt til etter foredrag)

Hype Cycle for Smartgrid-teknologi (lagt til etter foredrag)

Plateau will be reached in:

- less than 2 years
- 2 to 5 years
- 5 to 10 years
- ▲ more than 10 years
- ⊗ obsolete before plateau

Sigmund.kristiansen@dnvkema.com

www.dnvkema.com

